

בתי משפט

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

פר"ק 5145-98
בקשה 43

בפני כב' השופטת שרה דברת

בעניין: [פקודת החברות](#) [נוסח חדש], התשמ"ג - 1983 להלן: "הפקודה"

ובעניין: קיבוץ בית קמה – אגודה שיתופית מ.א 57-000753 להלן: "החברה"

ובעניין: רו"ח חן ברדיצ'ב להלן: "המנהל המיוחד"

ובעניין: נירית גלבוץ להלן: "המבקשת"

ע"י ב"כ עו"ד צפריר בן אור

ובעניין: כונס הנכסים הרשמי להלן: "הכונ"ר"

ע"י עו"ד אלה חזוב

חקיקה שאוזכרה:

[פקודת החברות](#) [נוסח חדש], תשמ"ג-1983

[חוק החברות](#), תשנ"ט-1999: סע' 350

מיני-רציו:

* נדחתה בקשה לאישור ניהול הליכים נגד קיבוץ בית קמה, זאת מאחר ועסקינן בחוב שנוצר טרם הסדר הנושים.

* חברות – הסדר נושים – הקפאת הליכים

* חברות – הסדר נושים – נפקותו

* חברות – הסדר נושים – חוב

בקשה לאשר ניהול הליכים נגד קיבוץ בית קמה.

בית המשפט קבע כלהלן:

הסדר נושים מהווה פשרה בין החברה לנושיה, אשר פוטר את החברה מכל חובות עתידיים. משאור ההסדר על ידי בית המשפט, אזי הוא מחייב את כל נושיה של החברה, גם אם הם לא הסכימו לו (סעיף 350 לחוק החברות, תשנ"ט-1999), ונושה של החברה אינו זכאי לתבוע חוב שקדם להסדר.

בענייננו, אין חולק כי הטענות שמעלה המבקשת נוגעים לחוב שנוצר קודם ההסדר, שכן מקורן של הטענות בהתנהלות הקיבוץ בעת חברותה של המבקשת בקיבוץ בשנים 1987-1992, ועם פרישתה בשנת

1992. על כן, שעה שהסדר חוב מונע מכלל הנושים לתבוע חובות שקדמו לו, המבקשת אינה יכולה להגיש תביעה בגין החוב האמור.

מטרת הסדר החוב היתה להגיע להסדר כולל עם כלל נושיו של הקיבוץ על מנת שהקיבוץ יוכל להסדיר את כלל חובותיו ולצאת לדרך חדשה כשהוא נקי מחובות העבר. מתן היתר לניהול תביעה נגד הקיבוץ לאחר ההסדר בגין חובות שקדמו לו, ובפרט זמן כה רב לאחר אישור ההסדר, חותרת תחת מטרה זו ומהווה פגיעה בציפיותו הלגיטימית של הקיבוץ שלא להיתבע בגין חובות עבר לאחר שעמד בדרישות הסדר החוב.

החלטה

1. בפני בקשה לאשר ניהול הליכים נגד קיבוץ בית קמה.
2. ביום 11.8.98 ניתן צו הקפאת הליכים נגד קיבוץ בית קמה אגודה שיתופית להתיישבות חקלאית בע"מ (להלן – "הקיבוץ") ורו"ח חן ברדיצ'ב מונה כנאמן לביצוע הסדר נושים והכלכלן יובל וישניצר מונה כמנהל מיוחד מטעמו. לאחר גיבוש הסכמות עם הנושים, ביום 11.4.99 אושר הסדר הנושים על ידי אסיפות הנושים. ביום 11.5.99 אושר הסדר הנושים על ידי בית המשפט. בהתאם לדו"ח עדכון מיום 13.1.14, במועד זה הסתיימו התשלומים לנושים הרגילים ולנושים המובטחים, והקיבוץ מוסיף לפרוע את חובו ל"משקי הנגב" אגודה שיתופית מרכזית לחקלאות בע"מ.
3. המבקשת, נירית גלבוע (להלן - "המבקשת"), הינה חברת הקיבוץ לשעבר, ועבדה בשנים 1987-1992 כמורה וגנתת בקיבוץ. בשנת 1992 עזבה המבקשת את הקיבוץ ונערכה מולה התחשבות לזכויות המגיעות לה. לטענת המבקשת, בשנת 2015, כאשר עמדה לקראת פרישה לפנסיה, הסתבר לה כי הקיבוץ קיזז 4 שנים ו- 8 חודשים (בגין השנים 1987-1992) ממרכיב הפנסיה שעליו לשלם לה בטענה, כי על משרד החינוך לשאת בתשלום עבור שנים אלה, כאשר הקיבוץ דיווח למשרד החינוך, כי באותן שנים שהתה בחל"ת או עבדה באופן חלקי כך שאינה זכאית לפנסיה עבור שנים אלה גם ממשרד החינוך. המבקשת פנתה להליך בוררות בפני המוסד לבוררות וגישור של התנועה הקיבוצית, אולם הבורר קבע כי הסמכות לדון בטענותיה נתונה לבית המשפט של ההסדר. לאחר שגם פנייתה לנאמן לצורך הארכת מועד להגשת תביעת חוב נענתה בשלילה, הגישה המבקשת את הבקשה שבפני.

4. לטענת המבקשת, לא ידעה ולא יכלה לדעת על התנהלות הקיבוץ כלפיה, וזאת עקב מצב השווא שהוצג לה עם עזיבתה את הקיבוץ. הסדר הנושים לא חל בעניינה מאחר והיא כלל לא היתה נושה של הקיבוץ באותה העת, שכן עילת התביעה העומדת לה השתכללה רק עם צאתה לפנסיה, אז התבררו לה העובדות המהותיות המהוות את העילה. הקיבוץ אינו יכול לחסות בצילו של הסדר הנושים רק מאחר ובמועד אישור ההסדר עלה בידי להעלים מהמבקשת את התנהלותו.
- המבקשת טוענת, כי מטרתה של הוראת החוק הדורשת את מתן אישור בית המשפט לניהול הליכים נגד חברה בפירוק נועדה למנוע פגיעה בעיקרון השוויון בין הנושים, כאשר כאן, אין חשש מאחר והנושים האחרים נפרעו זה מכבר. דחיית הבקשה תגרום לכך שהשנים בהן עבדה בקיבוץ וצברה זכויות פנסיוניות ירדו לטמיון והקיבוץ ייהנה על חשבונה.
5. עוד טוענת המבקשת, כי אם תדחה הבקשה להיתר להגשת תובענה יש לראות את הבקשה כערעור על החלטת הנאמן שלא להאריך את המועד להגשת תביעת החוב מטעמה ולדחות את תביעת החוב לגופה. ביום 7.11.17 קבעתי, כי לא ניתן להגיש ערעור על הכרעת נאמן כבקשה חלופית, מאחר וערעור כזה יש להגיש כבקשה נפרדת ולשלם אגרה בהתאם. על כן, הדיון בבקשה זו יתמקד בשאלה באם לאשר למבקשת לנהל הליך נפרד בערכאה המתאימה.
6. הנאמן סבור, כי מאחר ומדובר בחוב המתייחס לתקופה שקדמה להסדר הנושים, אין אפשרות להגיש תביעה נגד הקיבוץ, שכן ההסדר מפטיר את הקיבוץ מכלל החובות שקדמו להסדר והוסדרו במסגרתו. הנאמן מעיר, כי מאחר והמבקשת פנתה אליו בבקשה לאפשר לה להגיש תביעת חוב באיחור, הביעה היא בכך את עמדתה כי המדובר בחוב שצריך היה להיכלל במסגרת ההסדר; אין לאפשר למבקשת לטעון מחד גיסא, כי התביעה אינה חלק מההסדר ומאידך גיסא לבקש הארכת מועד להגשת תביעת חוב.
7. כונס הנכסים הרשמי סבור אף הוא, כי אין לאשר למבקשת להגיש תביעה כספית נגד הקיבוץ בגין חוב אשר נוצר טרם הסדר הנושים.
8. דין הבקשה להידחות, מאחר ועסקינן בחוב שנוצר טרם הסדר הנושים בין הקיבוץ לנושיו. הסדר נושים מהווה פשרה בין החברה לנושיה, אשר פוטר את החברה מכל חובות עתידיים:

"במצב של הסדר שתכליתו שיקום, מתגבשת פשרה בין כלל הצדדים, כך שמחד גיסא החברה לא מתרוקנת מחלק מכנסיה, ומאידך גיסא הנושים מוחלים על חלק מחובם. לאחר שההסדר מאושר (על פי הקבוע בסעיף 350(ט) [לחוק החברות](#), התשנ"ט – 1999, ובהתאם לפרשנות של הפסיקה ביחס לסעיף זה), והוא מוצא אל הפועל, נוצר מצב של "הפטר" – החברה הופכת לפטורה מכל חובותיה וחיוביה שלא הוכרו או נתבעו במסגרת הסדר הנושים, ככל שאלה מתייחסים לאירועים שקרו עובר לעריכת ההסדר, ויוצאת לדרך כלכלית חדשה (ויודגש, כי החברה ונושיה רשאים, כמובן, להסכים על חובות וחויבים שלא יהיו מופטרים במסגרת ההסדר, ואלה ימשיכו להתקיים גם לאחריו)..."
(רע"א 8797/08 אי.אס.אי. ייעוץ והכוונה נ' שרון פאוור ואח', עמ' 14 (פורסם בנבו) (2.10.13)).

משאושר ההסדר על ידי בית המשפט, אזי הוא מחייב את כל נושיה של החברה, גם אם הם לא הסכימו לו ([סעיף 350ג לחוק החברות](#), תשנ"ט – 1999), ונושה של החברה אינו זכאי לתבוע חוב שקדם להסדר:

"כוחו של הפטר מחובות העבר, כפי שהוא נקבע בהסדר, הוא מוחלט. כלומר, איש מנושי החברה אינו זכאי לדרוש מהיישות המשפטית יותר מהמגיע לו בהסדר, או לחזור ולהעלות חובות וטענות מן התקופה שקדמה להליך הקולקטיבי" (ורדה אלשיך וגדעון אורבך, [הקפאת הליכים](#) (מהדורה שניה), עמ' 683 (2010)).

על כן, "נושה, אשר לא נטל חלק בהסדר שנערך, ולא פעל למימוש זכויותיו במסגרת ההסדר במועד – עלול לצאת וידיו על ראשו, בלא כל יכולת לתבוע את חובו, או את החיוב כלפיו, נוכח הפטר שבו זכתה החברה" (רע"א 8797/08 לעיל, עמ' 15).

9. בענייננו, אין חולק כי הטענות שמעלה המבקשת נוגעים לחוב שנוצר קודם ההסדר, שכן מקורן של הטענות בהתנהלות הקיבוץ בעת חברותה של המבקשת בקיבוץ בשנים 1987-1992, ועם פרישתה בשנת 1992. על כן, שעה שהסדר חוב מונע מכלל הנושים לתבוע חובות שקדמו לו, המבקשת אינה יכולה להגיש תביעה בגין החוב האמור.

המבקשת טענה, כי הסדר החוב אינו רלוונטי לעניינה מאחר ובעת עריכת ההסדר לא היתה לה עילת תביעה כלפי הקיבוץ, שכן העובדות המהותיות לתביעה נודעו לה רק בשנת 2015. דא עקא, שאין בכך כדי להקים למבקשת עילת תביעה לאחר הסדר הנושים. מטרת הסדר החוב היתה להגיע להסדר כולל עם כלל נושיו של הקיבוץ על מנת שהקיבוץ יוכל להסדיר

את כלל חובותיו ולצאת לדרך חדשה כשהוא נקי מחובות העבר. מתן היתר לניהול תביעה נגד הקיבוץ לאחר ההסדר בגין חובות שקדמו לו, ובפרט זמן כה רב לאחר אישור ההסדר, חותרת תחת מטרה זו ומהווה פגיעה בציפייתו הלגיטימית של הקיבוץ שלא להיתבע בגין חובות עבר לאחר שעמד בדרישות הסדר החוב. היא אף מהווה פגיעה בשוויון בין הנושים, מאחר והנושים האחרים נאלצו להגיש תביעות חוב במועד ולקבל החזר במסגרת מגבלות ההסדר ואילו המבקשת מעוניינת להיות פטורה ממגבלות אלה.

מעבר לנדרש יוער, כי טענת המבקשת לפיה לא ידעה ולא יכלה לדעת את העובדות המהוות את עילת התביעה טרם עריכת ההסדר מעוררת קושי רב. גם אם אניח לטובת המבקשת כי העובדות לא היו ידועות לה בפועל, הרי שלכאורה המדובר בעובדות אשר המבקשת יכלה היתה לדעת לו ערכה את הבירורים הנדרשים ביחס לזכויות הפנסיה שלה בזמן אמת ולא דוהה את הבירור עד לסמוך למועד יציאתה לגמלאות. בנסיבות אלה, קשה לראות הצדקה להיתר להגשת תביעה נגד הקיבוץ זמן כה רב לאחר עריכת ההסדר.

10. המבקשת ביקשה להסתמך על [ע"א 2280/08](#) ניצן ענבר ניהול פרויקטים נ' חירם גת חברה להנדסה ובניין, עמ' 9 (פורסם בנבו) (4.1.11), כמו גם על [רע"א 9802/08](#) הועדה המקומית לתכנון ולבניה עיריית ירושלים נ' א.ר. מלונות רותם, עמ' 20 (פורסם בנבו) (21.8.12), בהם נקבעו תנאים מקלים לעניין הארכת מועד להגשת תביעות חוב. דא עקא, שאין הנידון דומה לראיה, שכן באותם מקרים מדובר היה בחברות בפירוק ובנושים שלא הגישו תביעת חוב במועד, ואילו בענייננו עסקינן במקרה בו אושר ויצא אל הפועל הסדר נושים, אשר - כאמור - יש בו כדי למחוק כליל את האפשרות להגיש תובענות בגין חובות שנוצרו קודם להסדר. לא למותר ף להעיר, כי האיחור בו הוגשו הבקשות הנ"ל אינו דומה כלל למשך האיחור בענייננו, בו הוגשה הבקשה למעלה משמונה עשרה שנים לאחר אישור הסדר הנושים. איני סבורה כי ניתן להעלות על הדעת, כי זמן כה רב לאחר אישור הסדר הנושים ולאחר ששולמו כספים כה רבים במסגרת ההסדר, ימצא עצמו הקיבוץ עומד שוב מול תביעות בגין חובות שקדמו לעריכת ההסדר.

11. סוף דבר, הבקשה נדחית. לפני משורת הדין לא ינתן צו להוצאות. אף כי הבקשה נדחתה, טוב יעשה המשיב אם יבחן הנושא לגופו של ענין ויתקן הטעות, ככל שאכן נפלה.

ניתנה היום, ט' טבת תשע"ח, 27 דצמבר 2017, בהעדר הצדדים.

שרה דברת, שופטת

שרה דברת 54678313
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)